

Přednáška - Suhotra Swami

Šrímád Bhágavatam 3.27.24, Praha 19.11.1994

Téma: Bud'te jednoduše služebníky

bhukta-bhogā parityaktā dṛṣṭa-doṣā ca nityaśaḥ
neśvarasyāśubham dhatte sve mahimni sthitasya ca

bhukta—užívaný; *bhogā*—požitek; *parityaktā*—vzdává se; *dṛṣṭa*—odhalená; *doṣā*—nedokonalost; *ca*—a; *nityaśaḥ*—vždy; *na*—ne; *īśvarasya*—nezávislého; *āśubham*—škoda; *dhatte*—způsobuje; *sve mahimni*—ve své vlastní slávě; *sthitasya*—umístěná; *ca*—a.

Když živá bytost odhalí, jak nedokonalá je její touha panovat hmotné přírodě, a proto se jí vzdá, stane se nezávislou a spočívá ve své vlastní slávě.

VÝZNAM: Živá bytost není skutečným poživatelem hmotných zdrojů, a proto jsou její pokusy panovat hmotné přírodě odsouzeny ke konečnému nezdaru. Po zažitém zklamání si přeje získat větší moc, než mají obyčejné živé bytosti, a chce proto splynout s existencí nejvyššího poživatele. Tímto způsobem spřádá plány na větší požitky.

Když člověk skutečně vykonává oddanou službu, je ve svém nezávislém postavení. Méně inteligentní lidé nechápou postavení věčného služebníka Pána. Když slyší slovo „služebník“, jsou zmateni — nechápou, že se jedná o jinou službu, než je služba v hmotném světě. Být služebníkem Pána je nejvyšší postavení. Jestliže to člověk pochopí a na základě toho ožíví svůj původní postoj věčné služby Pánu, je plně nezávislý. Živá bytost ztrácí svoji nezávislost stykem s hmotou. V duchovním světě je plně nezávislá, a proto nepřipadá v úvahu její podřízenost třem kvalitám hmotné přírody. Oddaný dosáhl tohoto postavení, a proto se zřídka touhy po hmotném požitku, když poznal, jak je nesprávná.

Rozdíl mezi oddaným a impersonalistou je, že impersonalista chce splynout s Nejvyšším, aby si mohl bez překážek užívat, zatímco oddaný se zcela vzdává touhy po požitku a věnuje se transcendentální láskyplné službě Pánu. To je jeho přirozené slavné postavení. Tehdy je *īśvara*, plně nezávislý. Skutečný *īśvara* neboli *īśvaraḥ paramaḥ*, nejvyšší *īśvara* a nejvýše nezávislý jedinec, je Kṛṣṇa. Živá bytost je *īśvara*, jedině když slouží Pánu. Transcendentální radost získaná z láskyplné služby Pánu je skutečnou nezávislostí.

Śrīla Suhotra Swami: Otázka, na kterou je dnes zaměřeno, je velice zajímavá. Jak je možné, že živá bytost je zde označena jako služebník a zároveň je zde řečeno, že může být nezávislá nebo dokonce označena jako *īśvara*, neboli Pán? Musíme vzít v úvahu, že oddaná služba znamená skutečná jednota s Nejvyšší Osobností Božství. Můžeme prakticky vidět, když jsou *saṅkīrtanoví* oddaní na ulici a potkají zaměstnané lidi, ti jsou k nim velice přitahováni a také k tomu, jaké projevují oddaní schopnosti. Vidí, že jsou velmi entuziastičtí a odhodlaní, nebojí se přistoupit k lidem a zaměstnat je v pěkném rozhovoru. Vědí, jak prezentovat knihu. Tito lidé stojí stranou a pozorují oddané, jak v okamžiku prodají tolik knížek. Mohli jsme si všimnout, jak někdy ti businessmani k oddanému přistoupí a ptají se ho, jestli by nechtěl pracovat pro jejich společnost. „Jsi velký prodavač, rád bych tě zaměstnal v mojí firmě, dobře ti zaplatím.“ Jsou vlastně přitahováni ke Kṛṣṇovým silám, které manifestuje ten oddaný. Proto oddaní tak úžasně jednájí, vypadají úplně nezávisle jako soběstační prodavači. A businessmani si myslí: „To by byl úlovek pro moji společnost, to je velice silná osoba.“ Zvláštní na tom je, že oddaný si o sobě nemyslí, že je nějaký expert. Naopak si říká: „Jsem pokorný služebník *gurua* a Pána Kṛṣṇy, dělám co můžu. Prodávám tyto knihy, abych pomohl misi Pána Caitanyi.“ Takže to je tajuplné, oddaní to vidí tímto způsobem a ostatní zase jinak. Odpověď je, že Pán Kṛṣṇa je rád, když může být ovládnán takovýmto upřímným oddaným.

Stejně jako Pāṇduovci, kteří byli podvedeni při hazardních hrách a museli odejít do vyhnanství. Když rozbili svůj první tábor v lese, Pán Kṛṣṇa spolu s celým shromážděním *ṣatriyů* přišli z Dvāraky, aby je navštívili. Když Pán Kṛṣṇa viděl podmínky Pāṇduovců, kteří žili pod stromy v lese, velice se rozlobil. Řekl: „Země bude pít krev všech Kuruovců, kteří vás podvedli a obrali o království a všechnu majetek!“ Z této kapitoly *Mahābhāraty* můžeme vidět, jak se Pán odhodlal, že by se měla manifestovat bitva na Kurukṣetře. Pán Kṛṣṇa pronesl velice ostrá slova a Arjuna, když je uslyšel, ho uklidňoval. Oslavoval ho, prohlásil za Nejvyšší Osobnost Božství a Pána všech energií. Arjuna se představil jako pokorný služebník Kṛṣṇy a cokoliv přijde, to přijímal: „Takže se prosím Tě Můj Pane nezlob.“ Kṛṣṇa odpověděl: „Ty jsi Můj a Já jsem tvůj. Ten, kdo následuje tebe, následuje Mě. Kdo tě nenávidí, nenávidí také Mě.“ Pán Kṛṣṇa potom vyjevil něco úžasného: „Ty jsi Nara a Já jsem Nārāyaṇa.“ Známe inkarnaci Pána v podobě dvou světů, kteří jsou nerozluční, stále spolu jako Nara a Nārāyaṇ. To je velice významné, protože ve výkladu se Śrīla Prabhupāda zmiňuje o *māyāvādīnech*, kteří se snaží splynout s Nejvyšším Pánem. Skutečné sjednocení však můžeme vidět mezi Kṛṣṇou a Arjunou a Narou a Nārāyaṇem. Pán Kṛṣṇa prohlásil: „Já a ty jsme neoddělitelní a nikdo nemůže pochopit rozdíl mezi námi.“ To je důvod proč je Arjuna tak mocný. I přestože říkal v rozhovoru: „My jsme Tvoji pokorní

služebníci a Ty jsi Nejvyšší Osobnost Božství.“ Díky lásce ke Kṛṣṇovi neřikal „jsme neoddělitelní“. To je způsob, jak se oddaný stane stejně mocným, nebo jak Śrīla Prabhupāda říkal, dokonce mocnějším než Kṛṣṇa. Oddaný je tak vlastně nezávislý a je také Pán. Paramīśvara – Nejvyšší Pán Kṛṣṇa říká: „Ty jsi můj a já jsem tvůj.“ Takže proto je oddaný vybaven Kṛṣṇovými energiemi.

Tento verš říká, že každá živá bytost může dosáhnout tohoto postavení, ale je tady podmínka. Živá bytost se musí zbavit představy, že je pánem přírody. To je nejužasnější, že živé bytosti se považují za pány hmotné přírody, za *īśvaru*, dokud však žijí v takovémto pojetí, nemohou se takovým pánem stát, naopak jsou spoutané a podmíněné. Živé bytosti se musí zbavit této představy, že jsou pánem materiální přírody a poživitelem. Mají se stejně jako Arjuna obětovat ve službě Kṛṣṇovi a pak se stát nezávislé a umístěné ve vlastní slávě.

Hare Kṛṣṇa Některé otázky?

Otázka: Na jaké úrovni může mít člověk vizi duchovního světa?

Odpověď: Oddaní vidí Kṛṣṇu skrze svého duchovního mistra a skrze duchovní poslušnost. Již jsem se několikrát zmínil, že Kṛṣṇa má úžasné jméno - Śrutekśitam - neboli viditelný skrze uši. V přednášce jsme hovořili o tom, jak Pán přichází pod kontrolu Svého upřímného oddaného. Jak říká *Śrīmad-Bhāgavatam* v tomto verši: „Musíme se zbavit nezávislého sklonu ke spekulování.“ Také říká, že se člověk musí upevnit v naslouchání od Pánova představitele. Potom se Pán teprve odevzdá Svému oddanému. Jeho jméno je *ajīta* – nepokořitelný. Je možné, že někdo zná Kṛṣṇu a duchovní svět, že to někdo může přímo vnímat, ale existuje proces. Je to vyjeho milostí pravého duchovního mistra, autorizovaným procesem naslouchání. Kṛṣṇa pak s chutí přijde do rukou oddaného, který přijme pravého duchovního mistra a naslouchá od něj. Jak mohou znát Kṛṣṇu ti, kdo tento proces nenásledují? On je *ajīta*. Existují osoby, které o sobě prohlašují, že mají nějaké mystické vize, kteří si o sobě rádi myslí, na jaké jsou vysoké úrovni. Když vidíme čisté oddané, nenajdeme u nich tento druh přístupu.

Můžu dát praktický příklad. V 80. letech se pár oddaných z ISKCONu odchylovalo od učení Śrīly Prabhupādy a začali naslouchat od osoby, která byla Prabhupādou zasvěcená, ale ISKCON opustila. Můžeme říci, že tato osoba následuje ten levný proces, kdy jsme velice rychle na úrovni *prema*. Říkal o sobě, že je na velice vysoké úrovni a že zná svou *rasu* s Kṛṣṇou. Výsledkem toho bylo, že lidé, kteří ho poslouchali, se velice nafoukli. Mysleli si o sobě, jak jsou velice speciální, vybraní transcendentalisté. Aby potvrdili svou vznešenou duchovní pozici, chodili po Mayāpuru za duchovními bratry Śrīly Prabhupādy, za *sannyāsīny*, kteří byli ještě na této planetě a vyžadovali od nich, aby jim řekli, jestli dosáhli *kṛṣṇa-premy*. Všichni tito starší *sannyāsīni* odpověděli: „Ne! Jsme velice pokleslí.“ Když od nich odcházeli, velmi nafoukaní říkali: „Jen se podívejte, celý život následují *sādhanu bhakti*, principy a zpívají svá kola, ale ničeho nedosáhli. To my jsme nyní *gópie* po pár dnech.“

V dobách Pána Caitanyi za Ním přišel jeden *sahajya* v Jagannātha Purī a oslovil Ho: „Ty jsi samotný Kṛṣṇa a já jsem Śrīmatī Rādhārāṇī.“ Pán Caitanya mu jen řekl: „Ó můj Pane, jsi příliš velký a taková pokleslá osoba jako Já se s tebou nemůže sdružovat.“ Hloupý *sahajya* to vzal jako potvrzení a tvrdil: „Ano, dokonce Caitanya Mahāprabhu říká, že jsem velký!“ a založil bogus skupinu, která se jmenuje *Ativādi*, což znamená příliš velký. *Ativādi* jsou jedni ze třinácti hlavních sekt odchylených od učení Caitanyi Mahāprabhua. Jeho opravdoví následovníci se nikdy neuvádí do postavení, že jsou schopni vidět duchovní svět. Spíše se představují jako pokorní služebníci. Śrī Caitanya říkal: „Jsem pouze služebník, služebník a ještě mnohokrát služebník u lotosových nohou *gópií*.“ Netvrdil: „Jsem *gópie*.“ Dokonce ani neřikal: „Přímou službu lotosovým nohám *gópií*“, ale „Sloužím všem těm, kteří slouží *gópiím*.“ To znamená, že očekává jejich milost, milost všech těch oddaných, čeká na jejich svolení, aby mohl sloužit lotosovým nohám svého duchovního mistra a tímto způsobem sloužíme všem těmto *vaiṣṇavům*. A to je naše realizace, protože jestli toto opravdu můžeme uskutečnit, pak jsme správně umístěni ve vědomí Kṛṣṇy. Potom ve skutečnosti máme svoji věčnou pozici.

Otázka: Jak se dá zrealizovat, že se o nás Kṛṣṇa stará v dobrých i špatných situacích?

Odpověď: Kṛṣṇa je vždy s tebou v srdci a dobré i špatné situace se vztahují pouze k tělu. Ten, kdo se nepovažuje za tělo, ale ví, že je duše v srdci tohoto těla ví, že Paramātmā je stále s ním. Jenom v případě, že na to zapomeneme a začneme si myslet „já jsem toto tělo“, začneme být zneklidňováni vnějšími okolnostmi, jak špatnými tak i dobrými. To je iluze. Jak porozumět, že Kṛṣṇa je s námi v dobrých i špatných okolnostech – to je *māyā*, tak jako tak. Jestli si myslíš, že je to skutečné, pak máš problém ve spojení s Kṛṣṇou.

Otázka: není rozumět.

Odpověď: Předpokládá se, že v chrámu je snadnější se odevzdat Kṛṣṇovi, neboť máme Božstva, společnost *vaiṣṇavů* a denní program, který následujeme. Proč by to mělo být těžké? Śrīla Prabhupāda by asi nedal tomuto názoru moc velkou váhu. Jeho vize byla taková, že v chrámu by se měl člověk upevnit ve vědomí Kṛṣṇy a potom teprve jít ven kázat. Takže to je něco nového, že mysl není fixovaná v chrámu, ale na ulici.

Śrīla Prabhupāda *kī-jaya!*